

Doc. Dr. Vilius Bartninkas	0000-0001-5184-9803
Antikos idėjos nuo archaikos iki helenizmo	Ancient Ideas from the Archaic to the Hellenistic Period
<p>Siūloma tematika apima tarpdisciplininį tyrimų lauką, kuriame nagrinėjama kaip senovės graikų idėjos buvo plėtojamos ir transformuojamos skirtingo laikotarpio kultūrinėse paradigmos.</p> <p>Šiuolaikiniai tyrimai rodo, kad tokios idėjos kaip grožis (<i>kallos</i>), įstatymas (<i>nomos</i>), protas (<i>nous</i>), pasaulis (<i>kosmos</i>), mimezė (<i>mimēsis</i>) formavosi ne kaip išskirtinai filosofinės polemikos rezultatas, bet kaip platesnės Antikos intelektualinės tradicijos, apimančios įvairių sričių intelektualus, skirtingų žanrų tekstus ir įvairias prieigas, produktas. Pavyzdžiui, dievybės (<i>theos</i>) kaip pirminio principo filosofinė samprata sąveikavo su tragedijose ir kulto praktikoje aptinkamais lokaliais ir panhelenistiniais dieviškumo atributais. Ne tik filosofinės idėjos buvo gausiai semiamos iš bendro kultūrinio paveldo, bet ir filosofinės doktrinos darė įtaką ne filosofų darbuose aptinkamų sąvokų vartosenai. Pavyzdžiui, ankstyvųjų helenistinių mokyklų pateiktos laimės (<i>eudaimonia</i>) sampratos yra komentuojamos vėlesnėje literatūroje.</p> <p>Doktorantūros tematika numato tikslą plėtoti tokio pobūdžio tyrimus, tiriant pasirinktos idėjos (ar idėjų grupės) plėtotę Antikos tekstuose, išryškinant jos raidą bei santykį su religiniais, kultūriniais ir socialiniais kontekstais ir reiškiniiais, taikant šaltinių formavimo, tekstualinės kritikos, idėjų istorijos ir konceptualinės analizės metodus.</p>	<p>The proposed theme covers an interdisciplinary research field that examines how ancient Greek ideas were developed and transformed in different cultural paradigms.</p> <p>Contemporary scholarship shows that such ideas as beauty (<i>kallos</i>), law (<i>nomos</i>), mind (<i>nous</i>), world (<i>kosmos</i>), mimesis (<i>mimēsis</i>) were formed not as the result of exclusively philosophical polemics, but as a product of the broader ancient intellectual tradition, encompassing intellectuals from various fields, texts of different genres, and various approaches. For example, the philosophical concept of god (<i>theos</i>) as the first principle interacted with the local and pan-Hellenistic attributes of divinity found in tragedies and cult practices. Not only were philosophical ideas drawn from the common cultural heritage, but philosophical doctrines also influenced concepts found in the works of non-philosophers. For example, various definitions of happiness (<i>eudaimonia</i>) presented by the early Hellenistic schools are commented on in later literature.</p> <p>The doctoral project should aim to develop research of this kind by examining the development of a selected idea (or group of ideas) in ancient texts, highlighting its evolution and relationship with religious, cultural, and social contexts and phenomena, using methods of source formation, textual criticism, history of ideas, and conceptual analysis.</p>